



EXPLOSIONSSKYDDSDOKUMENT FÖR SKOLORNAS TRÄSLÖJDSALAR

Explosionsskyddsdokument ska utarbetas för arbetsplatser där man hanterar sådana mängder brandfarliga vätskor, gas eller **dam**m att hanteringen under sedvanliga driftsförhållanden samt förutsägbara funktionsstörningar och fel kan leda till att explosiv atmosfär bildas. Skyldigheten baserar sig på statsrådets förordning (576/2003).

För skolornas träslöjdsalar utarbetas ett explosionsskyddsdokument (**promemoria**), som ska innehålla:

- 1) Åtgärder (städning och underhåll av maskiner), genom vilka man undviker zonklassning av områden (att explosiv dammatmosfär bildas) och att dammlager uppkommer. Det ska finnas anvisningar för åtgärderna och det ska föras dagbok över dem.
 - Dammexplosioner kan undvikas med både tillräcklig städning och system för avlägsnande av damm.
 - Rengöringsplaner där man på ett bindande sätt anger rengöringsåtgärdernas art och omfattning samt hur ofta de ska vidtas samt vem som ansvarar för dem.
- 2) Det är nödvändigt att gå igenom bedömning av explosionsrisken och behovet av zonklassning av områden i lokaler där avlägsnandet av sågspån har skötts centraliserat (rörsystem, cyklon, filterenhet och uppsamlingscontainer eller sågspånsbehållare).
 - a. Om trädammpartiklarna i regel är större än 0,5 mm (dvs. man kan tala om hyvelspån och sågspån), föreligger ingen explosionsrisk.
 - b. Sågspån förorsakar således i allmänhet inte explosiv dammatmosfär. Slipdamm gör det däremot lätt. När man bedömer hur explosionsfarligt trädammet är ska man beakta om dammet kan ge upphov till en dammatmosfär med tillräckligt hög halt av trädam. En explosion är möjlig när dammängden överstiger 20 g/m³. Exempelvis slipning med handslipmaskin ger inte upphov till explosiv dammatmosfär under slipningsarbetet.
 - c. System för avlägsnande av sågspån förorsakar inte i sig explosioner utan den maskin som är kopplad till systemet kan finnas flera hundra meter bort. Därför är många system försedda med anordningar som förhindrar att gnistor eller brand når filterenheten (eller dammsilon). Det finns gnistdetektorer, gnistsläckningssystem, brandbegränsare, temperaturvakter osv.
 - d. Enheten för avlägsnande av sågspån ska placeras på ett sådant ställe där den förorsakar minst fara
 - i. brandsektionering eller placering utomhus
 - ii. explosions(tryck)effekterna styrs i en ofarlig riktning (bort från människorna) eller så har man ett säkerhetsavstånd till enheten
 - e. Dessutom installeras och jordas rörsystemen börjande med plastslangarna så att statisk elektricitet inte kan uppstå
 - f. Vid bedömningarna ska man beakta olika arbets-/processförhållanden (ned- och uppkörningar, förändringar m.m.)

3) Ansvariga personer

Explosionsskyddsdocument = SKYLDIGHET SOM FÖRBÄTTRAR SÄKERHETEN!

ZONKLASSER FÖR DAMM

- Zon 20
 - Ett område där explosiv atmosfär i form av ett moln av brännbart damm i luft förekommer kontinuerligt eller under längre tidsperioder eller ofta
- Zon 21
 - ibland förväntas uppstå under normala förhållanden
- Zon 22
 - Ett område där explosiv atmosfär i form av ett moln av brännbart damm i luft inte förväntas uppstå under normala förhållanden men som, om den ändå förekommer, har kort varaktighet

Ett område är inte klassificerat som någon zon när det inte kan förväntas att så mycket damm bildas på området att det måste ställas särskilda krav på maskiners konstruktion, montering, användning och skyddssystem för att förhindra att explosiv dammatmosfär uppstår.

SMÅ MÅLERIER

Ventilationen i slöjdsalars målarutrymme eller målarstuga ska vara maskinell. När man sprutar lösningsbaserade färger ska man beakta att explosiva halter kan bildas kring det föremål som ska målas.

Enligt SFS-handbok 59 är klassificeringen då:

Zon 1
1 m kring det föremål som ska målas

Zon 2
1,5 m kring zon 1

om inte området före det gränsar till en tät vägg. Anordningarna inom dessa zoner ska lämpa sig för ett explosionsfarligt område.

Explosionsskyddsdocumentet ska vara utarbetat innan verksamheten inleds!

Nyttiga webbadresser:

<http://www.ttl.fi/atex>

<http://www.tukes.fi>
